

dr. Andrej Medved

Po relativno intenzivni povojni slikarski dobi, z vrhunci **Pregelj = Stupica = Bernard**, sledi večdesetletno zatrtje slikarskega metjeja, predvsem v osrednjem nacionalnem razstavišču. A nekateri vendar vztrajajo: temna **Dušan Kirbiš**, **Ivo Prančič**, (ne)ponovljivi **Aleksij Kobal** in **Črnič**, **Sandi Červek**, tudi **Mitja Ficko** in **Še drugi**, ne glede na kvaliteto del. V tem obdobju je prelomna retrospektiva **Žilka Marušiča** Moderni galeriji z devizo: **Slika je mrtva, naj živi slika!** Potem, naenkrat, v letu **nič**, v novem tisočletju val novega slikarstva, predvsem slikark. Izstopijo **Suzana Brborovič**, **Joni Zakonjšek**, **Nika Zupančič**, a tudi **Ira Marušič** in vzhajajo **Sa Marušič**.

Zdaj = danes so v ospredju večno mladi **Marko Jakš**, **Sudeti**, **Žilka Marušič** in prenovljeni, **Setudi** ponovljivi **Aleksij Kobal**, **Čomanti**, **Snježana Kleindienst** in **Matej Čepin**, temni **Ivo Prančič** in skrivnostni, elokventni **Miha Žukelj**, tema **Sni Mitja Konič**, med mlajšimi slikarkami **palra Marušič**, vse druga **Sna** od očeta, globoko modra **Nika Zupančič**, svetlobnostna **Suzana Brborovič**, kot prva novega slikarstva, in **Nina Gelhar**, ki stavi le na eno samo barvo. Na enobarvno likovno scenografijo igra tudi subtilna, sinkretična **Marušič**. In **Robert Lozar**, ki barvne linije in barvno skalo spreminja v skulpturo, in cvetoča, večno mlada, ponovljiva, a nikdar v zaostajanju **Joni Zakonjšek**. Na koncu **Še odkritje** te razstave: **abstraktna**, ekspresivna **Barbara Drev** in monokromna **Katja P**.

MEDIUM: BOGASTVO BARV:
Marušič in **Jakš**. **Kobal** in **Lozar**

Čudeža **Marušič**eva slika je **Še** vedno figuralna. Od začetka v osmem desetletju, skozi različna stilistična obdobja prav do danes, ko je pomanjšana figura vpeta znova v nekakšen izpraznjen prostor, ki pa v resnici ni izpraznjen, temveč je polno/prazna prostornina, ki jo povečujejo vitalni, vitalistični **Trakovič**, nekakšna popkovina, ki oživilja lebdeče, čudežne figure v nov prostor, v novo, nadgrajeno figurálnost, ki dejansko zaživi kot samostojna forma, s svojsko dinamiko in svojevrstnim ritmom.

Čudeži **Jakš** gradi svoj svet na treh osnovnih elementih: v ospredju so **Šivali**, resnične, pravičnice, fantazmagorične, realne/idealne, izmišljene, nadrealistične ter nezavedne, a nikdar prav grozljive in grozeče, napadalne. Drugi element njegovega slikarstva je fantastična, fantazmagorična arhitektura, ki je

potisnjena v ozadje ali pa soustvarja fantazmagorično podobo, kjer bivajo pomanjšana človeška bitja, nekakšni človečnjaki iz nekega drugega sveta. A bistvene so vendar na videz počlovečene **Šivali**, največkrat **Zajec** in dolgovrati fantom kot čudežna, nesmrtna ptica.

(Ne)ponovljivi **A. Kobal** v resnici ni nikoli ponovljiv. Njegov prividni svet postavlja svet in vse veselje vedno znova in vselej na novo, z različno, spreminjajočo se barvno skalo, z različnimi, spreminjajočimi se bivanjskimi prostori, z vedno različnim eksistencialnim sporočilom. **Kobal** je avtor, ki vedno znova preseneti, z novo resničnostjo in novo, prenovljeno sporočilnostjo o svetu in nas samih. Njegove slike nas neprestano, vedno znova določajo z enkratnim možnim in nemogućnim doživetjem, likovno, bivanjsko in (vse)svetno.

Robert Lozar je slikar, ki barvo, trakove barv spreminja v nekakšno kromatično skulpturo. V tem je izviren in poseben. **Lozarjeva** dela moramo zagledati v njihovi trenutni, hipni, enkratni celoti, saj ne obstaja nobena neukinjena hierarhija individualnih form, ki bi bile kompatibilne v medsebojni povezavi. **Lozarjeva** slika **beži** pogledu in je ne moremo povezati s tradicionalnim pojmovanjem slike in slikovnega nosilca. Ta je dejansko zdaj docela samostojen, osamosvojen ter zaživi po notranjem ritmu kot urejeni organizem: nekakšna kromatična telesa brez organov, na vseh likovnih ravneh, v nekakšnem kroženem, sferičnem procesu.

ZATEMNITEV:
Prančič, **Konič**, **Čepin** in **Žukelj**

Ivo Prančič je prehodil dolgo pot v razvoju svojega slikarstva: njegov izjemni likovni ekran je skozi čas in najrazličnejša obdobja od svojiskih, barvno intenzivnih kompozicij v prepletanju kromatičnih trakov dobival dovršeno likovno podobo, s poudarkom na različnih, formalno domiselnih okvirih, ki jih je v zadnji dobi izpopolnil in jih spremenil v diptihe in triptihe ali enotno in enormno črno sliko, ki ji je dodal **Še** nitkasto prostorsko risbo. **Koničeva** slika je dvojna: na eni strani je kot izrezana podlaga, izrezanka, ploščata slika, z enakomernimi, ponavljajočimi se vzgibi in pregibi, razgibana okvirih, gibljiva in z astala, skrčena in spet sproščena površina, ponavljajoče se, razrezano telo, gibljivo in zastalo. Slika se spremeni v delu **Amor fati**, kjer gre za nekakšno mrgolenje, v intenzivno (pre)gibanje snovi, slikarske in optične in barvne. Realnost upodobljenih **Čepin**ovih krajin ni v posebnosti naslikanih predmetov, temveč v specifičnosti, intenzivnosti, v čustvenem pristopu. V ospredju je čustveni naboj, s katerim je naslikana podoba. **Čepin** **Šeltrira** svojo čustvenost kar neposredno v sliko, brez vsakršne potrebe po določeni distanci. Distance ni, pomembno je samo doživetje, se pravi psihični pristop, ki je za nas in za slikarja zdaj dokončen in zavezujoč. Upodobitev krajin in pomanjšanih **Šgur**, ki jih slikar ne portretira v smislu **Šižič**ni lastnosti, ne dopusti nobene primerjave z realnim stanjem; slikar ne potrebuje **Šilivega** modela, ampak gradi podobe na izmišljeni in notranji viziji. Podobe **Mihe** **Štruklja** so posnetki stranskih ulic velemest, našega pogleda ne usmerjajo

v vertikalno gledanje dal sotto in su, od spodaj gor, ampak njegova slika temelji na kombinaciji t. i. linearne zračne perspektive in perspektive senc, kot bi dejal Henri Focillon. Namesto čiste žguralnosti so v ospredju vrivki in efekti najrazličnejših oblik, ki delujejo le na nivoju lastnega preverjanja, odvisnega od spekularnega sistema avtorjevo delo.

RAZSVETLITEV:
Brborovič in Joni, Nina Gelhar
in Maružičar

Pri Suzani Brborovič, ki sodi na začetek novega slikarstva, je v ospredju heteroklitna in hkrati enostavna, linearna risba, pomnožena in enotna in enkratna in vselej različna. Nikdar banalna in razpršena. V najrazličnejših oblikah: strogih in geometričnih, do skrajnosti razgibanih, baročnih. Zdaj je v ospredju hitra, drugič spet mirna gesta, ki nas vodi v nove in ponovno obujene labirinte, kjer upodobljena vsebina slike ni zamegljena, zastrta kot s tančico, ampak žari v barvitosti poteze, v čistem žaru barvnega nanosa. Slikarstvo Joni Zakonjč ne išče likovnih pobud zunaj svojega prostora, v predmetnosti nature naturate & naturans, temveč ostaja zvesta svoji notranji izkušnji, varno zalezana, skrita v notranji izkušnji lastnega razvoja. Posebna senzitivnost, pogovor z umetnostjo kot tjko, ki jo slikarka docela razsrediči, da lahko spregovorimo o nekakšnem slikarskem labirintu, brez historične navlake in s čustvenostjo, ki pripada le trenutnemu trenutku. Slikarstvo Nina Gelhar so poetične oaze, ki zavračajo nekdanji miselni način preverjanja vsebine naslikane podobe. Njene podobe so izčiščene, v resnici ad absurdum, povsod prevlada ena sama barva. Vse je spojeno, vlito v en sam znak in eno barvno skalo, vse je enkratno doživetje, vse je spojeno z naravo in življenjem v sliko. Nina slika je zgrajena na polnih in zgoščenih likih, ki plosko, brez globine zasegajo celotno površino platna. Maružičar slika pralikovnost kot notranje telo slikarstva, tako v pristopu do slikarskega prostora kot v tretiranju žgure, ki jo upodablja. Nekakšna emblematična struktura drsečih, valujočih, razplastenih likov in prostora, ki je v resnici irealen in v katerem žgure in telesa niso otipljivi, očitni, evidentni, a tudi ne povsem izpraznjeni, odsotni, medli. Prav ta pristop slikarki omogoča monokromne in analitične in postmoderne likovne prostore.

ODKRITJE NOVEGA SLIKARSTVA:
Barbara Drev in Ira, Stačleindienst
in Katja Plavž

Barbara Drev je, pogojno rečeno, abstraktna slikarka. Lahko pa bi to tudi zanikali, zavrgli to pogojno, približno opredelitev. Pri tej slikarki so aktualne vse oblike: micelične, amebne in abstraktne. Celotno žguralne in ornamentalne. V več slojih, večplastne, v več ravninah, zapolnjenih do skrajnih zmožnosti nosilca. Barbara Drev je igriva, duhovita in groteskna; preobložena in baročna, arabeskn. V teh slikah je magija, ki v trenutku zavzame prostor okoli skrčenih potez, ki so naslikane z nekakšno vehemenco, izvorno, prvobitno, v vse smeri, namenoma robate, v resnici pa prežnjene,

narisan z mojstrsko potezo. Podobe Ire Maružičar so prostor, ki se razširja od roba pa do roba kot prostor kromatične, tudi enobarvne kromatične teksture, ki preplavlja sliko. V središču, v sredici je žgura, nekakšna: pljuča, sadež, samostojna forma, ki ni nikakor podrejena organizmu slike, temveč živi po svoje, izvorno, prvobitno, navznoter in navzven. Prostor slike se odpre kot navpično nebo in se napolni z mnogimi žguralnimi smisli in likovnimi funkcijami. Stačleindienst je novoromantični slikar. Slika portrete v krajini, v skoraj (ne)določenem prostoru. Tako rekoč z razgledniških podob nekje v sredogorju. Kjer pa so vendarle v ospredju čistost barv, mehko linij in potez ter zlitost, ravnovesje kromatičnih odtenkov z likovnostjo portretiranih žgur in pa trenutnega, za hip ujetega pejzaža. Vsebinsko je za nas lahko banalna, v resnici misteriozna, saj so odnosi med žgurami v resnici enostavni in skrivnostni. Katja Plavž prinaša v sodobno likovno podobo nov pristop, izrezanke v eni barvi. Njenih slik ne karakterizira pozunanjeni, kričavi kolorizem, ampak žee vedno pritažena barvna krajina, ki je nastala kot sublimacija notranjih čustvenih in intelektualnih (pra)odnosov. Celoten likovni ekran preveva prav neskončen mir, v katerem ni začudenja in subjektivne stiske, temveč samo samota in tišina neskončnega in večnega in monokromnega trenutka.

NIKINA GLOBOKO MODRA:
Nika Zupančič

Nikin Labirint je v resnici čebeljak, sestavljen iz številnih barvnih ploskev, lik-telo, metafora in/ali alegorija slikovnega telesa. Enormno, otlo, nedeljivo, oblečeno, sprijeto, obrnjeno in slečeno telo: alegorija svetih in profanih, historičnih in prahistoričnih teles. Telo-ikona, slika-v-gibanju, celo podoba v ekstazi. Gre torej tudi za nekakšno zvezo med barvilom in navidezno žguro, ki izginja vodenkih modre barve. Ni namreč le žgura suspendirana, odsotna, temveč je v suspenzu tudi barva, ki je v resnici žkcija telesa in prostora.

SodelujejoSi umetniki: Suzana Brborovič, Nina Gelhar, Matej Gopin, Barbara Drev, Marko Jakš, Stačleindienst, Aleksij Kobal, Mitja Konič, Robert Lozar, Ira Maružičar, Ivo Maružičar, S, Katja Plavž, Ivo Prančič, Miha Trukelj, Maružičar, Joni Zakonjč, Nika Zupančič